

הגאון רבי יוסף זליכה זצ"ל

מאת סופר "המודיע"

קהל גדול ליווה בבני ברק במוצאי חג השבועות למנוחות, את הגאון רבי יוסף חי עזרא זליכה זצ"ל, שכינה עשרות שנים כרבה של פרדס כץ, והרביץ תורה ברבים במסירות. בן ששים וארבע שנים היה בפטירתו לאחר מחלה ממושכת ורבת סבל.

נולד בבגדד בירת עירק, ביום כ"ח בניסן תש"ח, לאביו רבי שלמן ז"ל שזכה להיות אצל הגאון רבי יוסף חיים מבגדד זי"ע, ה"בן איש חי". רבי שלמן קיבל מה"בן איש חי" מסרים על הזמן שקרוב לביאת המשיח, והוא אמר כי בימים אלה ילכו בחצי לבוש, ובעונן זה ימותו ר"ל בחורי ישראל צעירים. רבי שלמן פרסם זאת לפני כארבעים שנה. ה"בן איש חי" ברכו שלא יזדקק לרופאים ונתקיימה בו הברכה, עד פטירתו בשיבה טובה בשנת תשל"ז והוא בן 86.

בגיל 3 עלה רבי יוסף לארץ עם הוריו. אביו שלח אותו לבית ספר, וכאשר חזר משם וסיפר שראה מורה הורג תרנגולת במכה בראשה במקום מצות שחיטה, קבע האב כי הילדים לא ילכו יותר לבית הספר. איימו עליו שייקחו לו את הפנקס האדום ויהיה מחוסר פרנסה ואוכל, אולם לא ויתר.

את תורתו קנה בישיבת "שארית יוסף" אצל הגאון רבי נסים טולידנו שליט"א. אחרי נישואיו, כולל "תורה וחייו", אצל הגאון רבי שלום בעדני שליט"א. אחרי כן נפתח סניף הכולל בשכונת התקוה, שם למד עם הראשון לציון הגאון רבי אליהו בקשי דורון שליט"א שהעיד עליו כי יש לו ראש ישר.

בשנת תשל"ו שהה שנה שלימה במירון, כל שבוע מיום ראשון עד יום ששי, יחד עם עמיתו, הגאון רבי אמנון סבג שליט"א, ראש ישיבת "תפארת משה". התבטא כי שנה זו שבה היה מנותק מכל העולם, התעלה בה בלימוד כאילו למד חמש שנים.

בשנת תשל"ז הקים יחד עם הרב סבג את ישיבת "תפארת משה" ברחוב קהילות יעקב בבני ברק וכיהן בה כמשגיח ומגיד שיעור כעשר שנים.

בסיון תשמ"ב, התמנה לרבה של פרדס כץ. כאן הקים כולל לעשרות אברכים. היה עוזר לתושבי השכונה בכל צרכיהם ורבים התארחו בביתו.

בהנהגת הרבנות, היה בקשר הדוק עם רבה של בני ברק, הגאון רבי יעקב לנדא זצ"ל, ועם יבדלחט"א בנו וממלא מקומו, הגאון רבי משה יהודה לייב לנדא שליט"א, רב אב"ד דבני ברק, ועל פיהם ישק כל דבר בהנהגת רבנותו. כמו כן היה חבר בבית דינו של הרב לנדא.

משעה 4 לפנות בוקר היה מגיד שיעורים בתורת הנסתר. היה מגיד שיעורים בכולל, ועל אף טרדותיו עם הציבור, היה בשעות הכולל שרוי בתענית דיבור.

בשנת תשנ"ה פרצה שריפה במשרדו ונשרפו כל כתביו. במשך שנתיים, עד שנפל למשכב, עמל לשחזר את הכתבים, אותם השאיר אחריו ברכה, בשלבי עריכה סופיים: ספרו בהלכה: 170 תשובות, וספר נוסף על הש"ס. כמו כן ספרו "פרי חדש" על ט"ו בשבט, הכולל מאמרי חז"ל על כל פרי.

בערב פסח תשנ"ז, באמצע השיעור לפנות בוקר, התמוטט ולקה בשטף דם במוחו. הרופאים לא נתנו שום תקוה, אולם בניגוד לתחזית הוא התעורר לחיים, אך נפגעה יכולתו לדבר. מפליא היה, שבכל זאת יכל לומר את המילים: ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם, ולענות אמן.

הוא המשיך ללמוד עם חברותא, ובני משפחתו מספרים כי היה מראה להם דברים בהלכה מתוך הספרים.

ביום חמישי האחרון, בשעה 9 בערב, אחרי שסיים הלימוד עם החברותא, עבר אירוע לבבי. לאחר החייאה חזר לחיים, אולם יצאה נשמתו בליל שבת קודש, כשעה לפני חצות הלילה.

הלווייתו יצאה מביתו במוצאי חג השבועות, בדרכה לבית העלמין פוניבז'. ספדו לו הרבנים הגאונים רבי שלמה בן שמעון, חבר בית הדין הרבני הגדול, רבי יעקב סבג, ובנו שהיה יד ימינו בפעילות התורנית והציבורית, במיוחד לאורך שנות מחלתו, רבי מנשה זליכה.

הניח את בניו רבי מנשה; רבי שלמה, מפקח ארצי מקוואות ועירובין ברבנות; וחתניו: רבי דוד סויד, מרבני בית הכנסת מרום נוה ברמת גן; רבי נסים כהן, רבי יגאל בנימין ורבי יהודה ניסן, ונכדים.